

Аксубай муниципаль районы Яңа Кармәт авыл жирлелеге башкарма

комитеты
423066 ЯңаКармәт авылы
Муса Жәэлил урамы, 15а нче йорт
тел. 4-92-33 факс

Муса Жәлил урамы, 15а нчे йорт
Яна Кармәт авылы, 4203066

Тел. (8-84344-4-92-33) ОГРН 1021605359709,
ОКПО 04311599, ИНН/КПП 1603001197/160301001

Исполнительный комитет
Новокиренетского сельского поселения
Аксубаевского муниципального района
42306 с.Новая Кирemetь
улица Мусы Джалиля, д.15а
тел. 4-92-33 факс
ул. Мусы Джалиля, д 15а,
с.Новая Кирemetь, 423066
021605359709,
01197/160301001

Kapap

No 9

2022 елнын 9нчы июне

Татарстан Республикасы Министрлар
Кабинетының «2022-2035 елларга «Яңа
Кармәт авыл жирлеге» муниципаль
берәмлеге территориясендә транспорт
инфраструктурасын һәм юл хужалыгын
комплекслы үстерү муниципаль
программасын раслау түрүнда»

«Россия Федерацииндә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациисе Хөкүмәтенен «жирлекләрнең, шәһәр округларының транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программаларына таләпләрне раслау турында» 25.12.2015 ел, № 1440 карары, муниципаль берәмлек уставы, Яңа Кармәт авыл жирлегенең генераль планы нигезендә, Яңа Кармәт авыл жирлеге Уставы һәм башка федераль һәм региональ актларга нигезләнеп, "Россия Федерацииндә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" Федераль закон, Россия Федерациисе Хөкүмәтенен " жирлекләрнең, шәһәр округларының транспорт инфраструктурасын комплексын үстерү

КАРАР БИРӘ:

1. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «2022-2035 елларга» Яңа Кармәт авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә транспорт-порт инфраструктурасы һәм юл хужалығы системаларын комплекслы үстерү муниципаль программасын раслау турында.
  2. Элеге каарны Татарстан Республикасы хокукий мәгълүматының рәсми порталында тубәндәге веб-адрес буенча урнаштыру юлы белән иғлан итәргә:
<http://pravo.tatarstan.ru> Аксубай муниципаль районның рәсми сайтында
<http://aksubaev.tatar.ru> Аксубай муниципаль района Яңа Кармәт авыл жирлегенен мәгълүмати стендларында урнаштырырга
  3. Элеге каарның үтәлешен контрольдә тотам:

Башкарма комитет житәкчесе
Яна Кармәт авыл жирлеге башлыгы

И. Р. Шакиров

Татарстан Республикасы
Аксубай муниципаль районы
Яңа Кармәт авыл жирлеге
башкарма комитеты карарына
кушымта №9 от 09.06.2022ел.

"2022-2035 елларга Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль
районының "Яңа Кармәт авыл жирлеге" муниципаль берәмлеге
территориясендә транспорт инфраструктурасы һәм юл хужалығы
системаларын комплекслы үстерү" муниципаль программысы.

Эчтәлек

1. Программа паспорты
2. Гомуми мәгълүмат
3. Транспорт комплексы
4. Урам-юл чөлтәре
5. Транспорт комплексын үстерү өстенлекләре
6. Муниципаль берәмлекнең транспорт комплексын үстерү буенча чарапар
7. Урам-юл чөлтәрен кулайлаштыру
8. Тукталыш урыннарын оештыру һәм транспортны озак вакытка саклау
9. Жәяүлеләр урамнары һәм велосипед юллары системасын булдыру:
тәэмин итү мөмкинлекләре чикләнгән затлар өчен киртәләрсез мохит

Паспорт
Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының «Яңа Кармәт авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә транспорт инфраструктурасы һәм юл хужалығы системаларын комплекслы үстерү» муниципаль программасы турында "2022-2035 елларга Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының" Яңа Кармәт авыл жирлеге "муниципаль берәмлеге территориясендә транспорт инфраструктурасы һәм юл хужалығы системаларын комплекслы үстерү"

Исем:

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының «Яңа Кармәт авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә транспорт инфраструктурасы һәм юл хужалығы системаларын комплекслы үстерү» муниципаль программасы турында "2022-2035 елларга Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының" Яңа Кармәт авыл жирлеге "муниципаль берәмлеге территориясендә транспорт инфраструктурасы һәм юл хужалығы системаларын комплекслы үстерү"

Программаны эшләүче:

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Яңа Кармәт авыл жирлеге башкарма комитеты

Программаны башкаручы:

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Яңа Кармәт авыл жирлеге башкарма комитеты

Программаның урнашу урыны:

Россия, Татарстан Республикасы, Аксубай муниципаль районы, Яңа Кармәт авылы, Муса Жәлил ур., 15а йорт.

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Яңа Кармәт авыл жирлегенең транспорт инфраструктурасы системаларын комплекслы үстерү программасы түбәндәгө документлар нигезендә эшләнде:

- «Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексына һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр керту турында» 29.12.2014 ел, № 456-ФЗ Федераль законы нигезендә;
- Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 25.12.2015 ел, № 1440 карары белән расланган жирлекләрнең, шәһәр округларының транспорт инфраструктурасы системаларын комплекслы үстерү программаларына карата таләпләрне раслау турында»;
- Татарстан Республикасы Президентының 06.06.2016 ел, № 326661-МР «муниципаль берәмлекләрнең транспорт инфраструктурасы системаларын комплекслы үстерү программасын эшләү турында».

Программаның максаты:

Транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү буенча чаралар исемлеген эшләү, шул исәптән дәүләт һәм муниципаль

программалар, муниципаль берәмлекнең комплекслы социаль-икътисадый үсеше планы һәм программының һәм башкалар.

Программа транспорт инфраструктурасын булдыру һәм үстерү, бу системаларның ышанычлылыгын арттыру, Аксубай муниципаль районның Яңа Кармәт авыл жирлегендә кешеләр яшәү өчен үчайлыштың һәм куркынычсыз шартлар тәэмин итү буенча беренчел чараларны үз эченә ала.

Программаның бурычлары:

- «Яңа Кармәт авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә халыкка, шулай ук икътисадый эшчәнлек субъектларына транспорт хезмәте күрсәтүнең куркынычсызлыгы, сыйфаты һәм нәтижәлелеге;
- "Яңа Кармәт авыл жирлеге" муниципаль берәмлекенең шәһәр тәзелеше проектлаштыру нормативларына туры китереп, халык һәм икътисадый эшчәнлек субъектлары өчен транспорт инфраструктурасы объектларының үтемлелеге;
- "Яңа Кармәт авыл жирлеге" шәһәр тәзелеше эшчәнлелеге белән балансланган транспорт инфраструктурасын үстерү;
- гамәлдәге транспорт инфраструктурасы эшчәнлекенең нәтижәлелеген тәэмин итү.

Транспорт инфраструктурасын үстерүнен максатчан күрсәткечләре (Индикаторлары):

- "Яңа Кармәт авыл жирлеге" муниципаль берәмлекенең урам-юл чөлтәрен норматив хәлгә китерү
- Юл хәрәкәте иминлекен тәэмин итү.

Программаны тормышка ашыру вакыты:

2022-2035 еллар

Күләме һәм финанслау чыганаклары:

Финанслау чыганаклары:

- Аксубай муниципаль районның бюджет акчалары, «Яңа Кармәт авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге бюджеты, бюджеттан тыш акчалар.

Программа чаралары:

- проект-смета документациясен эшләү;
- материаллар сатып алу һәм юлларны ремонтлау;
- юл билгеләрен алыштыру;
- юл хәрәкәтен оештыру буенча чаралар;
- жәяүлеләр юлларын ремонтлау.

Гомуми мәгълүмат

Әлеге муниципаль берәмлек районның көньяк өлешендә урнашкан аның административ үзәге-Яңа Кармәт авылы. Яңа Кармәт авыл жирлеге төньякта Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районның Иске Кармәт авыл жирлеге белән, көнчыгышта Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районның Аксубай шәһәр жирлеге белән, төньяк-көнбатышта Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районның Емелькино авыл жирлеге белән, көньякта Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районның Кәкре Күл авыл жирлеге белән, көнбатышта Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районның Шәрбән авыл жирлеге һәм Татарстан Республикасы Нурлат районы белән чиктәш.

Проблеманың эchtәлеге һәм аны программа методлары белән хәл итүне нигезләү

Яңа Кармәт авыл жирлекен тормыш белән тәэмmin иту системаларын комплекслы үстерү жирлек үсешенең төп шартларыннан берсе булып тора. Программаның төп чарапарын эшләүнең алдагы этабы булып авыл жирлекенең социаль-икътисади һәм территориаль үсешенә анализ ясау һәм бәя бирү тора. Муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый һәм территориаль үсешенә Анализ һәм бәя бирү, шулай ук аның үсеш фаразлары түбәндәгә юнәлешләр буенча үткәрелә:

- демографик үсеш;
- перспективалы төзелеш;
- транспорт инфраструктурасының торышы;

Программа кулланучыларга хезмәт күрсәтүне ышанычлы һәм тотрыклы тәэмmin итүгә, транспорт инфраструктурасы объектларының тузуын киметүгә юнәлдерелгән.

Транспорт комплексы.

Тышкы транспорт.

Авыл жирлеке территорияндә тышкы транспорт бер төр - Автомобиль транспорты белән тәкъдим ителгән. Торак пунктта тышкы транспорт зур күләмдә түгел.

Жирлек аша район әһәмиятендәге ике автомобиль юлы үтә.

Район әһәмиятендәге "Аксубай - Емелькино" автомобиль юлы Яңа Кармәт авыл жирлекен төньяк-көнбатыш юнәлештә Емелькино авыл жирлеке белән тоташтыра. "Аксубай - Шәрбән" район әһәмиятендәге автомобиль юлы Яңа Кармәт авыл жирлекен көнбатыш юнәлештә Татарстан Республикасы Аксубай районның Шәрбән авылы белән бәйли. Яңа Кармәт авыл жирлеке чикләрендә автомобиль юлларының озынлыгы 29,4 км тәшкил итә.

Шулай итеп, тышкы транспортны үстерү буенча программа чарапары түбәндәгечә булачак:

1. Муниципаль берәмлекнең территориаль планлаштыруында район әһәмиятендәге автомобиль юлларын төзү һәм реконструкцияләү буенча чарапарны исәпкә алу (бөтен чор).

2. Автомобиль юлларын перспективалы төзү коридорларын резервлауны тәэмин итү (бөтен чор буе).
3. Муниципаль берәмлек чикләрендә (бөтен чор) район әһәмиятендәге автомобиль юлларын үстерү өчен жир кишәрлекләре бүлеп бирүдә ярдәм күрсәтү.
4. Район әһәмиятендәге автомобиль юлларының бүлеп бирелгән юл һәм саклау зоналарыннан файдалану режимын саклауны тәэмин итү (бөтен чор).

Жәмәгать транспорты.

Транспорт - икътисадның барлық тармакларының һәм халыкның йөк һәм пассажирлар ташуда булган ихтыяжларын канәгатьләндерә торган, житештерүчеләр һәм кулланучылар арасында төрле продукция төрләрен күчерә торган, халыкка һәркем өчен мөмкин булган транспорт хәзмәте күрсәтә торган иң мөһим өлеше. Транспортның тотрыклы һәм нәтижәле эшләве халыкның ташуларга булган ихтыяжын тулысынча канәгатьләндерү һәм жирлекнең уңышлы эшләве өчен кирәкле шарт булып тора.

Яңа Кәрмәт авыл жирлеге территориясендә автотранспорт предприятиеләре юк. Яңа Кәрмәт авыл жирлеген район үзәге белән тоташтыручи дайми автобус маршруты бар. Жирлектә максатчан хәрәкәтләрнең кубесе шәхси автотранспортка һәм жәяүлеләр юлына туры килә.

Урам-юл чөлтәре.

Урам - юл чөлтәре торак пунктларның транспорт, инженерлык һәм социаль инфраструктурасының төп элементы булып тора. Жирлекнең комплекслы үсешендә юл чөлтәрен һәм инфраструктура объектларын үстерү социаль әһәмиятле мәсьәләләрнең берсе булып тора.

Жирлектә автомобиль юлларының шактый өлеше асфальт-бетон өслегенә ия.

Яңа Кармәт авыл жирлегенең урам-юл чөлтәре характеристикасы

№ п/п	Торак пункттың исеме	Урамннар исеме	Озынлыгы, км				
			барлығы	ц/б	а/б	вакташ, чуерташ	
1	Яңа Дума	Гагарина	0,9		0,15	0,2	0,55
2		Кызыл Армия	1,1		0,6		0,5
3		Тукай	1,7				1,7
4		Калинин	1,6		1,55		0,05
5		Киров	1,75		0,6		1,15
6		Карл Маркс	1,9				1,9
7		Тықрық	2,56		0,4	0,3	1,86
	Барлығы т. п. буенча		11,51		3,3	0,5	7,71
8	Яңа Кармәт	Муса Жәлил	1,2		0,7	0,2	0,3
9		Тукай	1,6			0,9	0,7
10		Жданова	0,95			0,458	0,492
11		Карл Маркс	0,8			0,257	0,543
12		Кызыл Армия	0,8			0,2	0,6
13		Яшел	2,05			0,2	1,85
14		Тығырық	1,7			0,57	1,13
	Барлығы т.п. буенча		9,1	0,7	2,785	5,615	
15	Рус Карәмәте	Горький	0,8				0,8
16		Пушкин	1,2				1,2
17		Яңа төзелешләр	0,3		0,5	0,2	0,1
18		Лашевка	0,7			0,7	
19		Правобережный	0,8				0,8
20		Үзәк	0,5				0,5
21		Гагарин	0,5				0,5
22		Тығырық	0,85				0,85
	Барлығы т.п. буенча		6,15	0,5	0,9	4,75	
23	Индустрималь	Индустираль	1,8		0,7	0,418	0,682
24		Тығырық	0,5				0,5
	Барлығы т.п. буенча		2,3	0,7	0,418	1,182	
	Барлығы авыл жирлеге буенча		29,06	5,2	2,55	21,31	

Транспорт комплексын үстерү өстенлекләре.

Муниципаль берәмлекнең транспорт комплексы үсешенең төп приоритетлары булырга тиеш:

- гамәлдәге урам-юл чөлтәрен ремонтлау һәм реконструкцияләү;
- гамәлдәге грунт юлларында каты өслекле юллар төзү.

Муниципаль берәмлек территориясендә транспорт үсеше төрле дәрәҗәдәгә хакимиятнен уртак тырышлыгына юнәлдерелгән комплексны якын килү нигезендә гамәлгә ашырылырга тиеш: федераль, региональ, муниципаль.

Авыл жирлегенең транспорт системасы үсешен планлаштырганда район һәм тулаем төбәк транспорт системасының перспективалы үсешен исәпкә алырга кирәк. Авыл жирлегенең транспорт системасы төбәкнен транспорт системасы элементы булып тора, шуңа күрә территориядә транспорт инфраструктурасын оптимальләштерү белән бәйле барлык мәсьәләләрне хәл иту бары тик муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органнары вәкаләтләре кысаларында гына хәл ителә алмый. Программада транспорт инфраструктурасын үстерү буенча тәкъдимнәрне төрле дәрәҗәдәгә бюджетлар катнашында тормышка ашыру тәкъдим ителә. Жирле үзидарә органнарының бурычлары-дәүләт хакимиите һәм жирле үзидарә органнарының үзара хезмәттәшлеген тәэммин иту буенча оештыру чарапары, Аксубай районы жирле үзидарә органнары һәм Татарстан Республикасы дәүләт хакимиите органнары өчен транспорт инфраструктурасын үстерү буенча инициативалы тәкъдимнәр әзерләү.

Транспорт инфраструктурасын федераль дәрәҗәдә үстерүнен төп юнәлешләре Россия Федерациясенең Хөкүмәтенең 2008 елның 22 ноябрендәге 1734-р номерлы курсәтмәсе белән расланган Россия Федерациясенең транспорт стратегиясе белән билгеләнгән.

Транспорт системасы үсешенең стратегик максаты - ача икътисадның һәм жәмғыятынен инновацион социаль юнәлешле үсешенә, конкурентлыкка сәләтле сыйфатлы транспорт хезмәтләре курсәтүгә ихтыяжларын канәтгатьләндерү.

Конкурентлыкка сәләтле транспорт системасын булдыру өчен өч төп өлеш кирәк:

- конкурентлыкка сәләтле югары сыйфатлы транспорт хезмәтләре;
- югары житештерүчәнлекле куркынычсыз транспорт инфраструктурасы һәм транспорт чарапары кирәк, алар шул дәрәҗәдә конкурентлыкка сәләтле югары сыйфатлы транспорт хезмәтләре белән тәэммин итәчәк;
- транспорт хезмәтләрен тәкъдим иту дәрәҗәсен арттыру өчен шартлар тудыру (югыйсә көндәшлекле мохит булмаячак).

Муниципаль берәмлекнең транспорт комплексын үстерү буенча чарапар

2022 елга муниципаль берәмлек торак пунктларында урамнарны этаплап төзү һәм реконструкцияләүнен муниципаль максатчан программасын эшләү һәм кабул иту.

2022 – 2035 территорияләрне планлаштыру буенча документация эшләү белән бергә юл хәрәкәте иминлеге буенча комплекслы чарапар комплексын эшләү һәм тормышка ашыру.

2022 – 2035 торак пунктлары урамнарына Реконструкция, ремонт, каты өслек урнаштыру.

2022-2035-юллар һәм тротуарларны комплекслы төзү.

Жирле әһәмияттәге автомобиль юлларына паспортизация үткөрү, жирле әһәмияттәге автомобиль юлларын бүлеп бирелгән полосаларны билгеләү, 2022-2035 автомобиль юллары биләгән жир кишәрлекләрен теркәү.

Автомобиль юлларында һәм авыл жирлеге урамнарында барлық инженерлых корылмаларының техник торышын бәяләү белән инвентарьлаштыру, кирәклек реконструкция яки яңа төзелеш вакытларын һәм күләмнәрен билгеләү 2022.

№ п/п	Чараның исеме	Чараларны тормышка ашыру максатлары	Финанслау чыганаклары
1	Материаллар сатып алу, юлларны ремонтлау, юл билгеләрен алыштыру	Транспорт инфраструктурасын яхшырту,	Республика, район бюджеты
			Жирлек бюджеты
			Гражданнарның үзара салым акчасы
2	Проект-смета документациясен эшләү	Башлангыч документларны әзерләү	Республика, район бюджеты
			Жирлек бюджеты
3	Куркынычсызлыкны тәэммин итү, юл хәрәкәтен оештыру	Юл хәрәкәте иминлеген арттыру	Республика, район бюджеты
			Жирлек бюджеты

Урам-юл чөлтәрен оптимальләштерү

Авыл жирлегенең транспорт комплексы үсешенең югарыда билгеләнгән өстенлекләренә туры китереп, программа нигезендә урам-юл чөлтәрен оптимальләштерү буенча түбәндәгеләр күздә тотыла.

Программа нигезендә магистраль урам-юл чөлтәре чөлтәрен формалаштыру буенча тәкъдимнәр бирелә.

Авыл торак пункты һәм авыл жирлеге чикләрендәге урам чөлтәренең төп исәпхисап параметрлары «шәһәр һәм авыл жирлекләре төзелеше, планлаштыру һәм төзү» 42.13330.2011 СП нигезендә кабул ителә.

Урам-юл чөлтәрен төзү нигезенә авылның гамәлдәге һәм планлаштырыла торган районнары арасында элемтәләр санын арттыру һәм авылның урам-юл чөлтәрен төбәкнәң автомобиль юллары системасына кертү идеясе салынган.

Урамнарның иерархиясе дәрәжәссе нигезендә аларның һәрберсенең даими профиле үтәлергә тиеш.

Генераль план проектында торак пункт урамнарының һәм юлларының проектлана торган юнәлешләре китерелгән. Текст материаллары составында китерелгән аркылы профильләр һәм чишелешләрнең төп сыйыгында китерелгән

схемалары территорияне планлаштыру, юлларны проектлау буенча алга таба эшләр башкарганда регламентлаучы нигезләмәләр буларак карала һәм төгәлләштерелә ала. Машиналар йөрү өлешиләренең киңлеге, чишелешиләрнең типлары һәм хәрәкәтнең төп юнәлешләре үзгәрешсез калырга тиеш. Муниципаль берәмлекнең комплекслы транспорт схемасын өзөрләгәндә, чишелешиләрнең бу аркылы профильләре һәм схемалары төзәтелергә мөмкин. Авыл урамнарын һәм юлларын классификацияләү проектның график өлешендә («транспорт инфраструктурасын үстерү картасы», нигезләү материаллары) чагылыш таба. Аркылы профильләрне маркировкалау шул ук схемага китерелгән.

Яңа торак төзелеше районнарында урамнары һәм юлларны проектлаштырганда Кызыл линияләрдә урамнарың проект киңлеген сакларга кирәк, бу алга таба урамнары киңайту максатыннан жир кишәрлекләрен алу һәм капиталь төзелеш корылмаларны суту буенча кыйммәтле чарапарны тормышка ашырудан котылырга мөмкинлек бирәчәк. Проектлана торган урамнар шул рәвешле рельефка урнаштырылырга тиеш, бу норматив авышкан үтәү таләбе үтәлсөн өчен кирәк. Катлаулы геоморфологик факторлар булган шартларда төп урамнары проектлауга һәм төзүгә аерым игътибар бирергә кирәк.

Транспорт кую урыннарын һәм озак вакытлы транспортны саклау уриннарын оештыру.

Авыл жирлеге территорииясендә автотранспортны саклау, нигездә, предприятие кишәрлекләре чикләрендә һәм жирлек халкының йорт яны кишәрлекләрендә башкарыла.

Жирлектә гараж-төзелеш кооперативлары юк.

Алга таба, халыкның автомобиль йөрту дәрәжәсен арттыруны күздә тотып, жәмәгать билгеләнешендәге биналар янында автомобильләр кую урыннарын оештыруны күздә тотарга кирәк.

Фаразлау буенча, жыелма һәм йөк автомобильләре жирлекнең коммуналь-склад һәм агросәнәгать зонасында сакланыр дип көтелә. Халыкның жиңел автомобильләрен дайми һәм вакытлыча саклау йорт яны участоклары чикләрендә күздә тотыла.

Әлеге бүлек буенча башкарылырга тиешле чарапар:

1. Төзелеш өчен бүләп бирелә торган участокларда жәмәгать билгеләнешендәге биналарның проект сыйдырышлылығы нигезендә кирәkle санда парковка урыннары булдыруны административ чарапар белән тәэммин итү (бөтен чор);
2. Хезмәт курсату объектлары янында автостоянкалар төзү (бөтен чор);
3. Жәмәгать тукталышларын оештыру.

Жәяүлеләр урамнары системасын булдыру: мөмкинлекләре чикләнгән затлар өчен киртәләрсез мохит булдыру.

Экологик чиста мохиткә ярдәм итү өчен, корреспонденция өчен зур булмаган кисемлекләрдә, торак пунктлар территорияләрендә жәяүлеләр урамнары системасы каралган.

Жирлек программасында халыкның аз хәрәкәтләнүче төркемнәре өчен киңиңелсез мөхит булдыру караптан. Бу максатта жәмәгать биналарын проектлаганда норматив тайпыштылыштар булган пандуслар, тротуарларның камилләштерелгән өслекләре һәм барьерсыз мөхит булдыруга көртөлгән барлық кирәкле таләпләр куелырга тиеш.

Әлеге бүлек буенча чаралар:

1. Күпчелек жәяүлеләр хәрәкәте булган урамнар системасын формалаштыру (исәп-хисап вакыты-перспектива);
2. Төзүче тарафыннан каршылыксыз мөхит булдыру (бәтен чор) буенча таләпләрне үтәүне административ чаралар белән тәэмин итү.